

Informace

o průběhu a výsledcích zvláštního zasedání smluvních stran Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí a prvního zasedání smluvních stran Protokolu o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek

Zvláštní zasedání smluvních stran Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (dále jen „Úmluva“) a první zasedání smluvních stran Protokolu o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek (dále jen „Protokol“) se konala ve dnech 19. – 22. dubna 2010 v Ženevě ve Švýcarsku. Delegace České republiky vedená náměstkem ministra životního prostředí Ing. Karlem Bláhou, CSc., postupovala na zasedáních v souladu s usnesením vlády č. 274 ze dne 9. dubna 2010.

Zvláštní zasedání Úmluvy bylo plánováno pouze na 19. dubna 2010. Vzhledem k nedostatečnému počtu delegací vybavených plnými mocemi přítomných na zasedání, což bylo způsobeno přerušением leteckého provozu nad Evropou, bylo přijetí rozhodnutí odročeno na 22. dubna 2010. Jednání vedl předseda byra Úmluvy Jan Dusík.

Hlavním cílem zvláštního zasedání bylo přijetí rozhodnutí o ustavení úkolové skupiny pro přístup veřejnosti k rozhodování. Zvláštní zasedání zvolilo předběžně předsedou úkolové skupiny P. Kearneyho z Irska.

Smluvní strany také projednaly další postup v záležitosti přístupu států mimo region EHK OSN k Úmluvě. Přivítaly zájem Kamerunu o přístup k Úmluvě. Vzhledem k nejasnému procesnímu postupu pro přístup států mimo region EHK OSN pověřily 12. zasedání pracovní skupiny smluvních stran projednáním této otázky a v případě potřeby vypracováním příslušného rozhodnutí k přijetí na 4. zasedání smluvních stran Úmluvy v červnu 2011 v Kišiněvě. Zvláštní zasedání řešilo také problémy spojené s publikací oficiálních dokumentů z činnosti Výboru pro dodržování Úmluvy a navrhlo způsoby, jak jim v budoucnu předcházet. 12. zasedání pracovní skupiny smluvních stran bylo uloženo zvážít možná řešení problémů s překládáním všech národních zpráv do tří oficiálních jazyků EHK OSN. Jedním z možných řešení může být i rozhodnutí o zrušení dosavadní praxe překladů všech národních zpráv do všech oficiálních jazyků.

I přes opakované výzvy sekretariátu, aby smluvní strany, které se kvůli problémům s leteckou dopravou nemohly zasedání zúčastnit, zajistily účast zástupců ze svých stálých misí nebo využily telefonického připojení k účasti na jednání, se do 22. dubna 2010 nepodařilo zajistit kvórum. Rozhodnutí o ustavení úkolové skupiny a zpráva ze zasedání obsahující závěry k jednotlivým bodům agendy tak byly přijaty „ad referendum“ a zasedání bylo odročeno na 30. červen 2010, kdy dojde k formálnímu přijetí všech výstupů ze zasedání.

První zasedání Protokolu se konalo ve dnech 20. – 22. dubna 2010. Zasedání z pozice předsedy byra Úmluvy zahájil Jan Dusík a po svém zvolení předsedou byra Protokolu na léta 2011-14 jej vedl Michel Amand (Belgie). Za ČR byl do byra Protokolu zvolen Ing. Jan Maršák, Ph.D., ředitel odboru integrované prevence a IRZ Ministerstva životního prostředí.

První zasedání smluvních stran Protokolu přijalo rozhodnutí, která vytváří mechanismy důležité pro jeho implementaci. Mezi nejdůležitější patří rozhodnutí o jednacím

řádu, který je vedle samotného textu Protokolu zásadním dokumentem vymezujícím pravidla pro administrativně organizační zajištění fungování Protokolu. Zasedání vytvořilo také pracovní skupinu smluvních stran, která byla pověřena přípravou rozhodnutí před zasedáním smluvních stran, dohlížením nad praktickou implementací Protokolu a dalšími aktivitami zajišťujícími práci v období mezi zasedáními smluvních stran. Náplň práce této skupiny, ale i dalších orgánů Protokolu, je podrobně rozpracována v pracovním plánu Protokolu na léta 2011-14. Důraz je kladen na činnost Výboru pro dodržování Protokolu, který byl zasedáním ustaven, ale také na pomoc smluvním stranám čelícím problémům s vytvářením a provozem registrů. Velká pozornost bude věnována reportingové povinnosti smluvních stran. Sekretariát informoval smluvní strany o problémech spojených s překlady národních implementačních zpráv do všech třech oficiálních jazyků a zdůraznil dopady rozhodnutí o překladech na rozpočet Protokolu. Smluvní strany přesto rozhodly o vytvoření reportingového mechanismu, který předpokládá cirkulaci národních zpráv ve všech třech oficiálních jazycích EHK OSN. Případná změna této praxe bude projednána na dalším zasedání smluvních stran.

Nejproblematictější se ukázal být návrh rozhodnutí o finančních otázkách, zejména poskytování finanční podpory nevládním neziskovým organizacím pro jejich účast na jednáních orgánů Protokolu. Podpora nevládních neziskových organizací se nestala součástí rozhodnutí. Lze ji poskytovat pouze v případě dostatku dobrovolných příspěvků. Záležitost bude obsažena ve zprávě ze zasedání a bude se jí detailně zabývat 2. zasedání smluvních stran Protokolu. Rozhodnutí o finančním uspořádání předpokládá financování činností Protokolu z rozpočtu EHK OSN a na základě dobrovolných příspěvků, přičemž nejmenší možný příspěvek činí 200 USD.

Na období 2011-14 byl přijat rozpočet ve výši 554 000 USD až 843 000 USD. Minimální částka je nutná k uhrazení nezbytných aktivit. V případě nižší částky bude z rozpočtu Protokolu hrazena činnost jednoho pracovníka sekretariátu, v případě vyšší částky by z rozpočtu byl podporován sekretariát v rozsahu 1,5 úvazku. Smluvní strany na zasedání informovaly o předpokládaných příspěvcích do rozpočtu Protokolu PRTR. ČR poskytne v letech 2011 – 2014 z rozpočtové kapitoly MŽP-315 roční příspěvek na aktivity Protokolu ve výši 10 000 USD.

Součástí prvního zasedání Protokolu bylo jednání na vysoké úrovni, které společně s A. Vasilyevem, náměstkem výkonného tajemníka EHK OSN, svým projevem o dosažených cílech a budoucích výzvách v oblasti registrů znečišťujících látek zahájil Jan Dusík.

Zasedání přijalo Ženevskou deklaraci, která zdůrazňuje úlohu Protokolu jako důležitého nástroje posilujícího zodpovědnost soukromých subjektů a veřejnosti za kvalitu životního prostředí a vyzývá k podpoře synergií při implementaci zásad Protokolu. Druhé zasedání smluvních stran Protokolu se uskuteční paralelně s 5. zasedáním smluvních stran Aarhuské úmluvy v roce 2014.